

## У КІНЦІ ДРУГОГО СЕМЕСТРУ

### АУДІЮВАННЯ

1. Прослухай текст «ДРУЖНІ ШПАКИ».



2. Виконай завдання.

1. Познач, де поселилися молоді шпаки.

- А У старій шпаківні разом з батьками.
- Б У новій шпаківні поруч із батьківською.
- В У новій шпаківні в сусідній садибі.
- Г У покинутій шпаківні в сусідній садибі.

2. Познач, на якому дереві висіла шпаківня молодих шпаків.

- А на яблуні
- Б на сосні
- В на ялині
- Г на груші

3. Познач, чому молоді шпаки почали кричати.

- А Їх хотіли вигнати зі шпаківні інші шпаки.
- Б У їхню шпаківню заліз горобець.
- В До шпаківні підкралась кішка.
- Г До шпаківні підкралась білка.





4. Познач, яка небезпека загрожувала пташкам.

- А Ворог хотів знищити їхні яєчка.
- Б Ворог хотів захопити їхню шпаківню.
- В Ворог хотів з'їсти молодих шпаків.
- Г Ворог хотів зруйнувати шпаківню.

5. Познач, хто допоміг молодим шпакам.

- А Їхні батьки.
- Б Шпаки із сусідніх шпаківень.
- В Люди, які повісили шпаківню.
- Г Собака господарів садиби.

6. Визнач, яка **основна думка** тексту.

- А Добре жити поблизу батьків.
- Б Погано жити окремо від батьків.
- В Із сусідами треба дружити.
- Г Добре, коли один за всіх, а всі за одного.



## ДІАЛОГ

**1.** Оля і Ніна готуються до дня народження подружки. Доповни діалог їхньої розмови. Прочитай репліки Олі й придумай та запиши репліки Ніни.

**Оля:** Ніно, тебе Оксана запросила на день народження?

**Ніна:** \_\_\_\_\_

**Оля:** Я також запрошена, але подарунка ще не приготувала.

**Ніна:** \_\_\_\_\_

**Оля:** Може, подаруємо книжку?

**Ніна:** \_\_\_\_\_

**Оля:** Я знаю, що їй подобаються книжки про природу.

**Ніна:** \_\_\_\_\_

**Оля:** Хороша пропозиція.

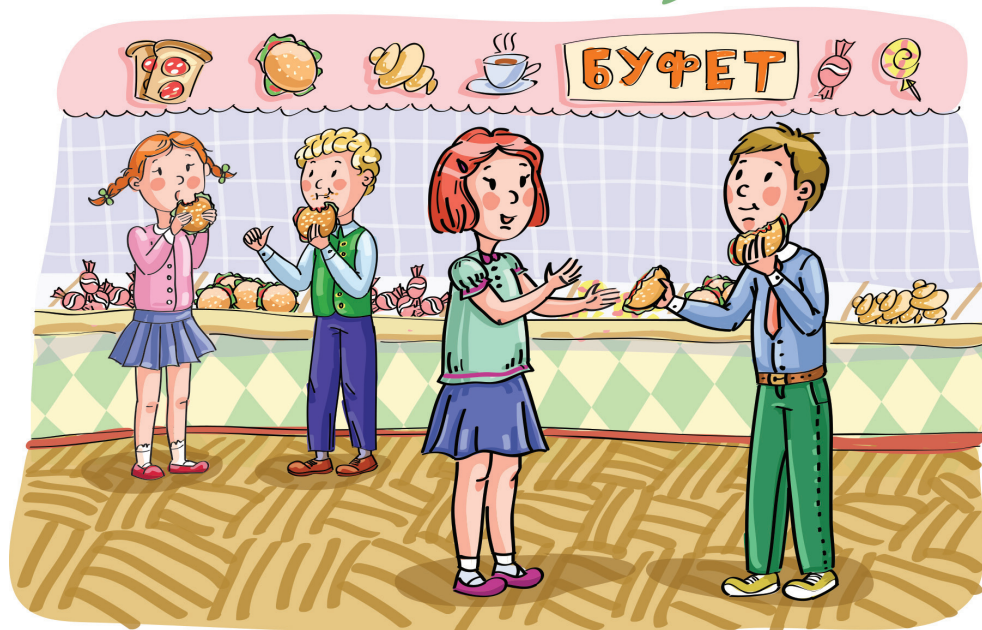
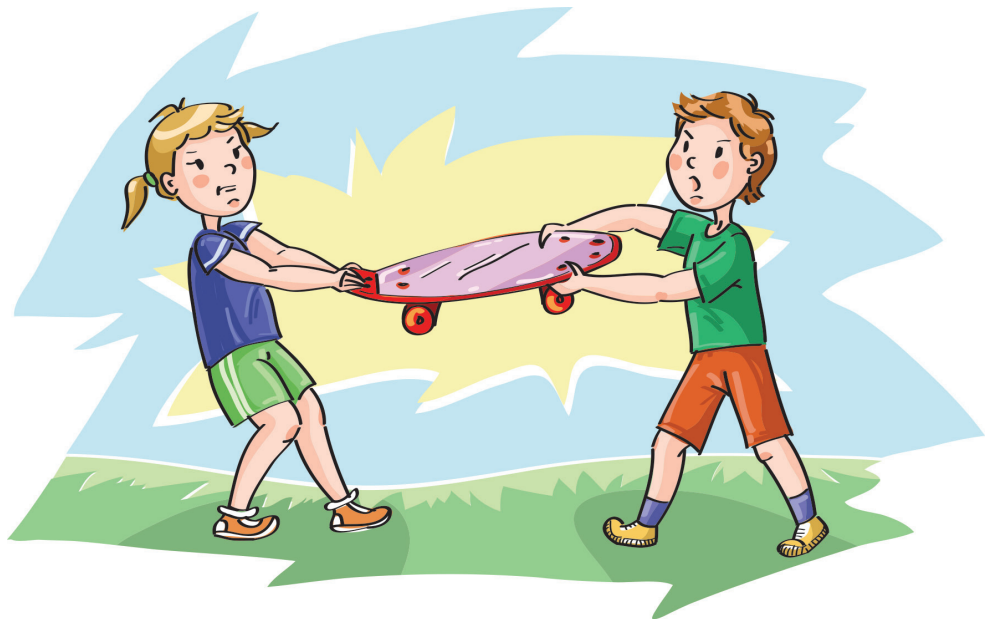
**Ніна:** \_\_\_\_\_

**2.** Уяви, що ти з другом або подружкою збираєшся купити подарунок на день народження однокласникові чи однокласниці. Складіть усно діалог вашої розмови.



## УСНА РОЗПОВІДЬ

1. Розглянь малюнки. Поясни, на якому з них зображені справжні друзі. Доведи свою думку.



2. Розкажи про те, якого друга чи подружку ти маєш або хочеш мати.

## ЧИТАННЯ ТЕКСТУ ВГОЛОС

Прочитай текст.

### ЯБЛУНЬКА І ЛІТО

Юрко й Мишко навесні посадили біля школи яблуньку. І домовились: на канікулах будуть поливати її. Скажімо, так: сьогодні поливатиме Юрко, завтра — Мишко, потім знов Юрко, потім Мишко.

Настали канікули.

«Сьогодні мені поливати яблуньку... — подумав Юрко. — Та хіба їй що станеться, як один день не полити? Завтра прийде Мишко й полле...».

Настав Мишків день. Далеченько жив Мишко від школи. Він собі й подумав: «Учора ж поливав яблуньку Юрко... Нічого не станеться, як один день не полити. Завтра знову Юрків день, він трохи ближче від школи живе, хай і поливає».

Минали дні, Юрко надіявся на Мишка, а Мишко на Юрка. Кілька днів яблуньку ніхто не поливав.

А щодня приходив до школи другокласник Андрійко. Він годував рибок у шкільному акваріумі. Бачить хлопчик, ніхто яблуньку не поливає, ось-ось засохне. Він і став її щодня поливати.

От і перше вересня. Прийшли діти до школи. Не терпиться Юркові узнати: чи поливав Мишко? І Мишкові хочеться дізнатися: чи Юрко поливав?

Почимчикували хлопці до яблуньки. Ідуть і мовчать. А як побачили, що вона зеленіє, кожен з них горів од сорому й потупився в землю. Бо кожен думав: «Це ж тільки я не поливав, а товариш мій поливав».

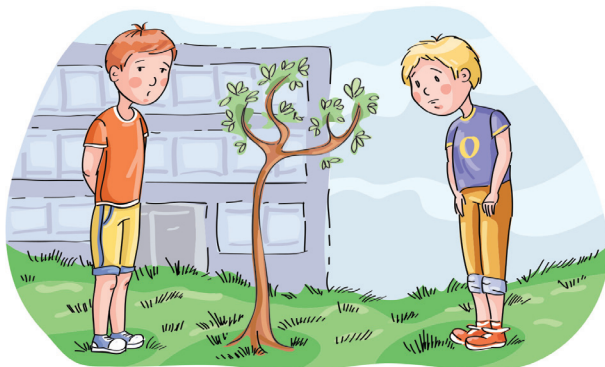
Так і стояли хлопці під яблунькою, схиливши голови, аж поки пролунав дзвінок.

*Василь Сухомлинський*

## РОЗУМІННЯ ПРОЧИТАНОГО ТЕКСТУ

### Завдання до тексту «ЯБЛУНЬКА І ЛІТО»

1. Розглянь малюнок. Знайди й підкресли в тексті уривок, у якому розповідається про те, що зображено на малюнку.



2. Знайди й підкресли в тексті рядки, де написано, хто поливав яблуньку.

3. Познач, як ти розумієш вислів **потупитися в землю**.

А Пильно вдивлятися в землю.

Б Опустити очі від сорому.

В Топтатися на землі.

Г Шукати щось на землі.

4. Познач, чому Юрко й Мишко першого вересня горіли від сорому.

А Хлопцям було соромно перед яблунькою.

Б Їм було соромно перед Андрійком.

В Кожен думав, що яблуньку поливав його товариш.

Г Яблунька мало не засохла.

5. Запиши **головну думку** цього тексту.

---

---

---

## ЧИТАННЯ ТЕКСТУ МОВЧКИ

Прочитай текст.

### ПАПУГА ТА ГОРОБЕЦЬ

Папугу багато чого можна навчити. Можна навіть навчити вимовляти кілька слів. Зелені папуги водяться в Південній Америці, а сірі з червоним хвостом — в Африці. Звідти їх привозять, а багаті люди купують і держать у себе задля втіхи.


Один чоловік купив собі сірого папугу на імення Джек. Жив він у клітці. А влітку брали його з клітки, виносили з хати на ганок і прив'язували за ногу, щоб не полетів. Там йому ставили їжу: крихти хліба та зерно. Папуга клював, і зерно часом розсипалося. Це помітив горобчик і почав прилітати клювати розсипане зерно. І от через якийсь час папуга Джек і горобчик дуже заприятелювали. Горобчик почав уже прилітати не тільки зерно клювати, а й просто на гостину до Джека.

Тільки принесуть Джека на ганок, зараз і горобчик прилітає. Папуга піднімає ногу вгору і простягає її. Горобчик сідає на ногу і тріпоче крильцями з радощів. А папуга ласкаво дивиться на свого малого приятеля. Потім обидва птахи починали снідати.

Поснідавши, Джек розпускав одне крило. Горобчик залазив під нього і починав дзьобиком нишпорити Джекові між перами та чухати йому тіло. Видно було, що Джекові це дуже подобається. Потім він піднімав друге крило. Горобчик підлазив під нього і там нишпорив дзьобиком.

Нарешті Джек задовольнявся. Тоді обидва приятелі сідали поруч, ховали голови під крила і спали. Так відбувалося щодня.





Одного разу Джек чогось занедужав. Побачивши його хворого, горобчик кудись полетів і довгенько його не було. Нарешті прилетів і приніс у дзьобику якусь травину. Він дав її Джекові, той з'їв. І так днів зо три носив горобчик Джекові якусь травину. Джек її їв і нарешті видужав.

Джек віддячив горобчикові за піклування. Одного разу горобчик клював зерно і не помічав, що до нього підкрадається кіт. А Джек це побачив і так страшно крикнув, що кіт перелякався й утік.

*За Борисом Грінченком*

## РОЗУМІННЯ ПРОЧИТАНОГО ТЕКСТУ

---

### *Завдання до тексту «ПАПУГА ТА ГОРОБЕЦЬ»*

**1.** Виконай завдання.

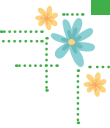
1. Познач, де водяться зелені папуги.

- А у Південній Америці
- Б у Північній Америці
- В в Африці
- Г в Австралії

2. Познач, якого кольору був папуга Джек.

- А зеленого
- Б сірого
- В рожевого
- Г жовтого





- 3.** Познач, чому до папуги прилітав горобчик.
- А** Поклювати розсипане зерно.
  - Б** Попити води.
  - В** Погрітися.
  - Г** Заради цікавості.
- 4.** Познач, які стосунки зав'язалися між птахами.
- А** Птахи подружилися.
  - Б** Папуга зненавидів горобчика.
  - В** Птахи стали ворогами.
  - Г** Горобчик дразнив папугу.
- 5.** Познач, що зробив горобчик, коли папуга захворів.
- А** Перестав прилітати до Джека.
  - Б** Зчинив галас, щоб привернути увагу людей.
  - В** Полетів шукати ліки.
  - Г** Чухав дзьобиком тіло папузі.
- 6.** Познач, як папуга віддячив горобчикові.
- А** Сказав йому «спасибі».
  - Б** Врятував його від кота.
  - В** Пригостив його зерном.
  - Г** Запропонував жити разом.



## РОБОТА З МЕДІАТЕКСТОМ

1. Ознайомся з графіком роботи київського Музею води.



Графік роботи МУЗЕЮ ВОДИ

Понеділок	ВИХІДНИЙ
Вівторок Середа Четвер П'ятниця	з 10:00 до 18:30
Субота Неділя	з 11:00 до 19:30

Каса зачиняється за 30 хв. до закриття музею.



2. Уяви, що ви з друзями підійшли до музею **в п'ятницю о 18 годині 5 хвилин**. Напиши, чи зможете ви потрапити на екскурсію. Поясни чому.

---

---

---

3. Напиши пораду знайомим, коли потрібно приходити до музею в будні дні, щоб потрапити на екскурсію.

---

---

---



# ДИКТАНТ



Lined writing area consisting of 20 horizontal blue lines.





## СПИСУВАННЯ ТЕКСТУ

---

Прочитай і спиши текст, вибравши з дужок потрібну букву.

### НЕВИХОВАНІСТЬ

Маленький автобус поспішав з міста в с(и,е)ло. Пасажири, (з,с)томлені гомінками вул(и,е)цями столиці, мовчки д(е,и)вились у вікна. У салоні автобуса було тихо.

На задн(й,ь)ому с(е,и)ді(н,нн)і зручно вмовстився Юрко. Раптом тишу прорізала гучна мелодія його мобільного т(и,е)л(и,е)фона. Це дзвонив дру(г,х) Сергій. Хлопці довго вес(е,и)ло розмовляли. Юрко зал(е,и)вався дзвінким сміхом, голосно ро(з,с)повідав про свою поїз(т,д)ку.

Пасажири неприязно д(е,и)вились у його бік. Але хлоп(е,и)ць (не)помічав ц(й,ь)ого.

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---



A series of 20 horizontal blue lines spanning the width of the page, providing a template for handwriting practice.





# ПИСЬМОВИЙ ПЕРЕКАЗ



Blank writing area consisting of 21 horizontal blue lines for text entry.



# ЗАСТОСУВАННЯ ЗНАНЬ З МОВИ

## Варіант 1

1. Покажи стрілочками **рід** кожного іменника.

- |                |                 |
|----------------|-----------------|
| екскурсія •    | • чоловічий рід |
| повідомлення • | • жіночий рід   |
| похід •        | • середній рід  |

2. Познач речення, у якому є прикметник **жіночого** роду.

- А На тихе озеро опустився сивий туман.
- Б Подув сильний вітер і зірвав пожовкле листя.
- В На зелений луг упала ранкова роса.
- Г Весняний дощ умив зелені дерева.

3. Покажи стрілочками **час** кожного дієслова.

- |               |                  |
|---------------|------------------|
| розглядала •  | • теперішній час |
| знайомиться • | • минулий час    |
| згадають •    | • майбутній час  |

4. Прочитай текст. Познач його **тип**.

Я часто задумуюсь, ким стану, коли виросту. То уявляю себе лікарем, то артистом. Подобається мені професія журналіста і модельєра. А ще я дуже люблю свою вчительку. То, може, стати мені вчителем?

Одне я знаю напевно, хоч би ким стану в майбутньому, обов'язково маю добре навчатись у школі.

- А розповідь
- Б опис
- В міркування
- Г есе



5. Добери й запиши по **два** слова в кожний ряд.

Іменники: \_\_\_\_\_

Прикметники: \_\_\_\_\_

Числівники: \_\_\_\_\_

Дієслова: \_\_\_\_\_

Прийменники: \_\_\_\_\_

6. Перебудуй подане речення так, щоб у ньому було **звертання**, і запиши.

Юрій Петрович дозволив хлопцям грати у футбол.

7. Підкресли **головні члени** речення. Випиши **словосполучення**, поставивши **питання** від головного слова до залежного.

Весела дівчора зібралася на шкільному подвір'ї.

8. Склади й запиши **план** тексту.

Щойно зазеленіла на подвір'ї трава, а ця рослина вже зацвіла. Золотаво усміхається вона до нас. Це кульбаба. Цю квітку ніхто не сіє, але вона не переводиться.

А знаєте, які вироби можна виготовити з кульбаби? І ланцюжки, і намистечко. А вінок із цих квіток усім дівчатам до лиця.

Кульбаба є цінною лікарською рослиною. Тому її повна назва — кульбаба лікарська.



# ЗАСТОСУВАННЯ ЗНАНЬ З МОВИ

## Варіант 2

1. Покажи стрілочками **рід** кожного іменника.

- |              |                 |
|--------------|-----------------|
| запрошення • | • чоловічий рід |
| відпочинок • | • жіночий рід   |
| мандрівка •  | • середній рід  |

2. Познач речення, у якому є прикметник **середнього** роду.

- А Спритна кішка стрибнула на м'який диван.
- Б На дитячий майданчик завезли чистий пісок.
- В На нічне небо викотився сріблястий місяць.
- Г Малий Данилко поглядав на новий велосипед.

3. Покажи стрілочками **час** кожного дієслова.

- |              |                  |
|--------------|------------------|
| відповідає • | • теперішній час |
| знайдуть •   | • минулий час    |
| розповів •   | • майбутній час  |

4. Прочитай текст. Познач його **тип**.

Вивчайте іноземну мову. Адже знання іноземної мови відкриє перед вами багато можливостей. Ви зможете спілкуватися з людьми за кордоном під час подорожей. Вести розмову з іноземцями через інтернет. Володіння іноземною мовою дасть змогу навчатись і працювати за кордоном.

Знання іноземної мови допоможе вам стати успішною людиною.

- А розповідь
- Б опис
- В міркування
- Г есе



5. Добери й запиши по **два** слова в кожний ряд.

Іменники: \_\_\_\_\_

Прикметники: \_\_\_\_\_

Числівники: \_\_\_\_\_

Дієслова: \_\_\_\_\_

Прийменники: \_\_\_\_\_

6. Перебудуй подане речення так, щоб у ньому було **звертання**, і запиши.

Ніна Іванівна допомогла учням розв'язати задачу.

\_\_\_\_\_

7. Підкресли **головні члени** речення. Випиши **словосполучення**, поставивши **питання** від головного слова до залежного.

На шкільному стадіоні проходять спортивні змагання.

\_\_\_\_\_

8. Склади й запиши **план** тексту.

Улітку в лісі можна побачити сині квіти, схожі на дзвоники. Це лісові дзвіночки.

А чи знаєте ви, що вони є готелем для багатьох комах? Уночі, коли стає прохолодно, комахи починають замерзати. І тут стає у пригоді дзвіночок, який на ніч не закриває свою квітку. Туди заповзають всі, хто хоче переночувати в теплі.

Отже, природа створила дзвіночки не тільки для краси.

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

## Додаток 1

**Інформація для вчителя/вчительки**


У посібнику пропонується дидактичний матеріал для діагностувальних перевірок навчальних досягнень учнів 3 класу з української мови та читання, що передбачені в «Методичних рекомендаціях щодо оцінювання результатів навчання учнів 1–4 класів закладів загальної середньої освіти», затверджених наказом МОН України від 13 липня 2021 р. № 813.

Відповідно до цього документа та Свідоцтва досягнень учнів 3–4 класів у 3 класі рекомендуємо такі види перевірок з української мови та читання:

№	Види перевірок	На початку навчального року	У кінці I семестру	У кінці II семестру
1	Аудіювання	1	1	1
2	Діалог	1	1	1
3	Усний переказ	1	1	1
4	Усна розповідь	1	1	1
5	Читання вголос	1	1	1
6	Читання мовчки	—	1	1
7	Розуміння прочитаного тексту	1	2	2
8	Робота з медіатекстом	—	1	1
9	Списування	1	1	1
10	Диктант	1	1	1
11	Письмовий переказ	—	1	1
12	Застосування знань з мови	1	1	1

Діагностувальні перевірки **на початку навчального року** призначені для виявлення стартових навчальних досягнень третьокласників. Проводити їх рекомендуємо з другої половини вересня впродовж 2–3 тижнів.

Метою перевірок **у кінці кожного семестру** є виявлення результатів навчання учнів за відповідний період. Розпочинати ці перевірки радимо не пізніше ніж за 3–4 тижні до завершення семестру.



**Фронтально** (одночасно для всіх учнів) здійснюються такі види перевірок: аудіювання, читання мовчки, розуміння тексту (прочитаного мовчки), робота з медіатекстом, списування, диктант, письмовий переказ, застосування знань з мови.

**Індивідуально** проводиться перевірка діалогу, усного переказу, усної розповіді, читання вголос, розуміння тексту (прочитаного вголос).

**Усні перевірки** (діалог, усний переказ, усна розповідь та читання вголос) рекомендуємо проводити впродовж 3–4 тижнів, заслуховуючи й оцінюючи на кожному уроці української мови та читання діалоги 1–2 пар учнів та/або усні перекази текстів, усні розповіді, читання вголос 1–2 учнів. Результати кожного із цих видів перевірок фіксуються впродовж цих тижнів поступово.

**Письмові перевірки** радимо проводити впродовж трьох тижнів, щоб не переобтяжувати учнів щоденними перевірними роботами. Наприклад, на першому тижні здійснити перевірку аудіювання та списування тексту, на другому — перевірити застосування знань з мови й написати диктант, на третьому — письмовий переказ.

## Додаток 2

### Тексти для аудіювання

(**Звертаємо увагу:** аудіозапис поданих текстів можна прослухати, скориставшись QR-кодами на с. 1, 12, 31).

Текст 1 (на початку навчального року)

#### ЯБЛУКО

Якось Катрусю пригостили великим яблуком. Воно було червонобоке і пахло на всю квартиру.

Катруся довго не могла ним налюбуватися. Вона гладила його долонькою, прикладала до щічки, підносила до носа і з жадібністю вдихала солодкий аромат. Дівчинка вже хотіла відкусити шматок соковитого яблука, аж тут до неї прийшла Орися.

— Поділися з Орисею, — сказала мама. Катруся з жалем подивилася на яблуко і неохоче розрізала його ножем.

Більшу частину віддала Орисі, а меншу — лишила собі.



— От молодець! — похвалив її тато. — Завжди треба віддавати гостям більше і краще.

Катруся раптом почервоніла й опустила очі.

— Що з тобою? — запитав тато.

— Нічого... — ледь прошепотіла вона й мало не заплакала.

— Невже нічого? — не повірив тато.

— Мені соромно сказати, — відповіла Катруся. — Можна, я мамі скажу?

— Добре, скажи мамі.

Побігла дівчинка до мамі й тихо пробурмотіла:

— Я дала більшу частину яблука Орісі.

— Ти правильно зробила. Я рада за тебе.

— А знаєш, мамо, чому я дала їй більшу частину?

— Бо ми вчили тебе так завжди робити.

Катрусі знову стало соромно, і вона зізналася:

— Та частина — надгнила...

— Он як! — здивувалася мама. — Це ж треба мені так помилитися!

— Мамо, — сказала Катруся, — ти вже не помилятимешся. Я більше ніколи так не робитиму! Обіцяю тобі!

— Звичайно, не робитимеш, — погодилася мама. — Я тобі вірю.

А Катруся відрізала від своєї частини скибочку яблука й понесла Орісі... (211 слів)

*За Михайлом Слабошпицьким*

Текст 2 (у кінці I семестру)


## Гуля

От і зима прийшла. Випав сніг. Міцно скували землю морози.

Розчистили хлопчачи у дворі майданчик від снігу, залили водою — замерзла вона. Добра ковзанка вийшла!

Юркові батько купив ковзани — гарні такі, блискучі. Одягнув їх Юрко, спустився по сходах і по снігу — до ковзанки.

А у дворі вже дітей повно-повнісінько. Хто на ковзанах катається, хто просто так стоїть, хто в сніжки грається.



Радий Юрко, що в нього нові ковзани. Та тільки ступив на лід — одразу і впав.

Сміються з нього дівчатка:

— Дивіться, Юрко на руках катається!

Прикро стало Юркові, що не вміє він кататись. Підвівся неквапливо, обтрусив сніг і знову поїхав — і знову впав. Та так невдало, що добру ґулю на лобі набив. І таку ж болючу!

А дівчатка бачать, що він от-от заплаче, і ще дужче регочуть.

Під'їхав до Юрка Микола.

— Ого, яку набив! — сміється. — Це перша?

Насупився Юрко. Кому ж приємно, коли з тебе глузують? Навіть додому вирішив іти. А Миколка каже:

— То нічого, у мене теж є. Дивись.

І він зсунув шапку на потилицю. На його лобі красувалася здорова ґуля.

— А тобі не болить? — спитав Юрко.

— От іще! — весело пхикнув Миколка.

Юрко поторкав свою ґулю, і йому здалося, що вона не така вже й велика, навіть боліти стала менше.

І він знову ступив на лід...

Чомусь і дівчатка перестали сміятися з нього. І хоч у цей день Юрко ще не один раз падав, вони навіть похвалили його.

(229 слів)

За Олегом Буценом

Текст 3 (у кінці II семестру)

### ДРУЖНІ ШПАКИ

Коли настала весна, до нашого селища прилетіли шпаки. На високих деревах у багатьох дворах висіли шпаківні. От старі шпаки й летіли туди, де жили торік.

— А де ж нам із тобою поселитися? — сказав молодий шпак своїй подрузі — шпачисі. Вони обоє торік були ще пташенятами, оце тільки вперше побували в теплих краях і повернулися додому.



— Ви тепер живіть окремо, — кажуть їм батьки. — Он гляньте — в сусідній садибі торік не було шпаківні, а тепер є. Летіть швидше туди, поки ніхто в ній не поселився, і мостіться.

Так двійко молодих шпаків оселилися в новій шпаківні на гіллястій сосні.

На початку травня знесла шпачиха четверо маленьких яєчок у затишне кубельце і почала їх висиджувати. Ось уже й тиждень минув. Усе було тихо й мирно.

Та якось уранці від сосни, де була шпаківня молодої пари, долинув тривожний крик. Усі шпаки з інших садиб, почувши галасування молодої пари, кинулися їм на допомогу. Кричать, метушаться, крилами плещуть, кружляють над шпаківнею.

Виявилось, що причиною пташиної тривоги була білка. Вона хотіла поласувати шпачиними яєчками. Тихенько підкралась до шпаківні й уже зібралася залізти туди, але їй не пощастило. Молоді батьки вчасно помітили руду злодійку й забили тривогу. Почувши крик молодої пари, всі шпаки дружно злетілися відганяти ворога. І їм це вдалося.

Насилу перелякана білка урвала слухну мить, щоб утекти. А шпаки поступово заспокоїлись і повернулися до своїх домівок.

Ось так птахи стоять усі за одного, один за всіх. (230 слів)

*За Наталею Забілою*

### *Додаток 3*


### **Тексти для усних переказів**

Текст 1 (на початку навчального року)

#### **МОЛОДИЙ ДУБОК**

Восени впав з дуба зрілий жолудь. Сойка вхопила його й заховала на галявині під листям. І забула те місце, де запасла собі їжу на зиму.

А навесні жолудь пустив у землю корінці. З нього вистромився зелененький пагінець. Розпустилися на пагінці перші дубові листочки. Ріс маленький дубок ціле літо. Радів сонячному теплу і земельці, з якої брав поживу.



Мине багато років, і на лісовій галявині шумітиме розкішною кроною велетень-дуб. (70 слів)

*Із журналу «Барвінок»*

Текст 2 (у кінці I семестру)

### КОГО ВІДБИРАЛИ В КОСМОС

Спочатку в космос вирішили відправити тварин.

Планували взяти мавп і собак. Але виявилось, що мавпи не підходять. Вони занадто примхливі й важко піддаються дресируванню.

Інша справа собаки, особливо дворняжки. Вони швидко звикають до людей, легко їм підкоряються. Причому саме безпородні собаки кмітливі, мають міцне здоров'я, невибагливі до їжі й швидко роблять те, що від них вимагається. Під час відбору враховували також характер собак. Похмурих і агресивних не брали. (72 слово)

*Із журналу «Барвінок»*

Текст 3 (у кінці II семестру)

### КРІТ

Майже все життя кріт проводить під землею.

Він постійно виконує важкі підземні роботи, добуваючи собі їжу. Основним його кормом є дощові черв'яки. За одне полювання кріт з'їдає більше двадцяти грамів корму. Потім засинає. А через кілька годин знову виходить на полювання. За добу кріт з'їдає стільки, скільки важить сам.

У крота гарний слух і нюх, але поганий зір. Очі й вуха закриваються складками шкіри. Це захищає їх від засмічення землею. (71 слово)

*Із журналу «Барвінок»*





## Додаток 4

### Тексти для диктантів

#### Текст 1 (на початку навчального року)

Бігав Романко по калюжах. Замочив ноги й застудився. Мама напувала Романка чаєм з малиною та калиною. Горло він полоскав теплою настоянкою шавлії. А ноги парив у гарячій воді з гірчицею.

Багато рослин мають цілющі властивості. Ростуть вони і в полі, і в лісі, і в лузі, і в городі. (49 слів)

#### Текст 2 (у кінці I семестру)

### ЗИМОВІ РОЗВАГИ

Ось і настала зима. Під глибоким снігом спить земля. Безшумно хитають гіллям дерева.

На березі озера школярі влаштували ковзанку. Біля дерев поставили лавки. У морозний сонячний день галасливою юрбою прийшли ковзатись. Біля озера була гірка. Малеча спускалася з неї на санчатах і тарілках. Дівчатка зліпили велику снігову бабу. Хлопчики весело гралися в сніжки. Щічки у всіх розчервонілись. (59 слів)

#### Текст 3 (у кінці II семестру)

### УВАЖНИЙ ПІШОХІД

Дениско добре знає правила вуличного руху й ніколи їх не порушує.

Ось на одному з переходів його вітає своїми кольорами світлофор. Хлопчик піде через дорогу тільки на зелене світло. А на іншій вулиці Дениско скористається підземним переходом. Особливо хлопчик обережний на переході без світлофора. Він ніколи не біжить через дорогу. Адже можна не помітити машину. А водій не встигне загальмувати.

А ти виконуєш правила вуличного руху? (68 слів)



## Додаток 5

### Тексти для письмових переказів

#### Текст 1 (у кінці I семестру)

##### ЛЕБІДЬ

Пізньої осені прилетів на ставок білий лебідь. Ярослав і Мар'янка побачили його і стали підгодовувати. Щодня приносили птахові їжу.

Серед зими ставок замерз. А що сталося з лебедем? Ярославів дідусь дав йому притулок у своєму дворі. Усю зиму лебідь жив разом з домашньою птицею.

А навесні птах переселився в парк на озеро. (53 слова)

#### Текст 2 (у кінці II семестру)

##### ВІДПОЧИНОК НА ОЗЕРІ

У вихідний день ми поїхали відпочивати на озеро Світязь. Розмістилися всією сім'єю в невеликому будиночку. Я і мама взяли розкладати речі. Тим часом тато взяв човна. Ми відправилися кататися по озеру. Вода в ньому чиста, прозора. Видно, як плавають маленькі рибинки.

Увечері ми з татом пішли ловити рибу. Тато впіймав великого ляща, а я — кілька маленьких рибин. Увечері розпалили вогнище. Мама зварила смачну юшку.

Відпочинок був чудовий! (70 слів)